

กระทู้ถามที่ ๖๘๖ ร.

สภาผู้แทนราษฎร

๒๑ สิงหาคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขอให้พิจารณาออกระเบียบกระทรวงการคลังจัดซื้อจัดจ้างในกรณีที่มีความจำเป็นเร่งด่วนต่อการ
ระงับเหตุสาธารณภัยหรือภัยพิบัติ (Emergency Procurement Procedure)

กราบเรียน ประธานสภาผู้แทนราษฎร

ข้าพเจ้าขอตั้งกระทู้ถาม ถามรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง ดังต่อไปนี้

ที่ผ่านมาเกิดเหตุสาธารณภัย และภัยพิบัติเกิดขึ้นอยู่เป็นระยะ ๆ ในประเทศไทย อาทิ ภัย
อุทกภัย และอัคคีภัย ล่าสุดมีอัคคีภัยเกิดขึ้นที่ชุมชนตรอกโพธิ์ ย่านเยาวราช กรุงเทพมหานคร
สร้างความเสียหายให้กับชีวิตและทรัพย์สิน และอาคารบ้านเรือนเป็นวงกว้าง สร้างบาดแผลทั้งทางกาย
และทางจิตใจต่อประชาชนที่ประสบเหตุและครอบครัวที่ต้องดูแล แม้จะมีกฎหมายที่กำหนดให้ภาครัฐ
เยียวยาผู้ได้รับผลกระทบ แต่ก็ไม่สามารถเยียวยาความเสียหายได้ทั้งหมด ต้องยอมรับว่าหนึ่งในวิธี
ในการจัดการเหตุสาธารณภัย และภัยพิบัติที่ดีที่สุด ก็คือ เข้าระงับสาธารณภัยโดยหน่วยงานภาครัฐ
เจ้าหน้าที่ดับเพลิง และอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนอย่างทันท่วงที ก่อนที่จะลุกลามบานปลาย

อย่างไรก็ตาม ปรากฏกรณีไฟไหม้ชุมชนตรอกโพธิ์ ย่านเยาวราช ที่เกิดขึ้นในช่วงต้นเดือน
กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๗ หน่วยงานภาครัฐซึ่งทำหน้าที่ปฏิบัติงานในหน้าที่จริงได้สะท้อนปัญหายัง
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรว่าอุปกรณ์ดับเพลิง และรถดับเพลิงบางส่วนอยู่ระหว่างการซ่อมบำรุง
ทำให้ความพร้อมในการเข้าระงับเหตุอัคคีภัยไม่อยู่ในสภาพสมบูรณ์ กระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง
เป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เกิดความล่าช้าไม่ทันต่อการเตรียมความพร้อมในการเข้าระงับสาธารณภัย
ที่เป็นเหตุฉุกเฉิน แม้ว่าจะมีระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ
พ.ศ. ๒๕๖๐ ข้อที่ ๒๒ และข้อที่ ๗๙ จะกล่าวถึงการจัดซื้อจัดจ้างในกรณีที่มีความจำเป็นเร่งด่วน
โดยไม่ได้คาดหมายไว้ก่อน และไม่อาจดำเนินการตามปกติได้ทัน แต่ก็ปรากฏว่ายังมีการกำหนดขั้นตอน
ในการจัดซื้อจัดจ้างไว้เป็นจำนวนมาก และต้องมีประเด็นปัญหาที่เจ้าหน้าที่ต้องใช้ดุลพินิจในการตีความ
โดยเฉพาะคำว่า “เห็นว่าจำเป็น” เป็นอุปสรรคในการจัดซื้อจัดจ้างของเจ้าหน้าที่เป็นอย่างมาก
จึงขอเรียนถาม ดังนี้

๑. กระทรวงการคลังและกรมบัญชีกลาง จะใช้อำนาจตามมาตรา ๕๖ ของพระราชบัญญัติ
การจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ ในการออกระเบียบกระทรวงการคลัง
จัดซื้อจัดจ้างในกรณีที่มีความจำเป็นเร่งด่วนต่อการระงับเหตุสาธารณภัยหรือภัยพิบัติ (Emergency

Procurement Procedure) เพื่อให้การจัดซื้อจัดจ้างครุภัณฑ์ วัสดุ และอุปกรณ์ในการระงับเหตุสาธารณภัยหรือภัยพิบัติ ให้มีความรวดเร็วกว่าปัจจุบันหรือไม่ และมีกำหนดการแล้วเสร็จเมื่อใด ขอทราบรายละเอียด

๒. ในกรณีที่กระทรวงการคลังและกรมบัญชีกลาง ยังไม่มีแผนที่จะออกระเบียบกระทรวงการคลัง จัดซื้อจัดจ้างในกรณีที่มีความจำเป็นเร่งด่วนต่อการระงับเหตุสาธารณภัยหรือภัยพิบัติ (Emergency Procurement Procedure) เพื่อให้การจัดซื้อจัดจ้างครุภัณฑ์ วัสดุ และอุปกรณ์ในการระงับเหตุสาธารณภัยหรือภัยพิบัตินั้น กระทรวงการคลังจะมีวิธีการใดที่จะทำให้กรุงเทพมหานครและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่าง ๆ มีแนวทางในการปฏิบัติที่ชัดเจนในการจัดซื้อจัดจ้างครุภัณฑ์ วัสดุ และอุปกรณ์ในการระงับเหตุสาธารณภัยหรือภัยพิบัติให้มีความรวดเร็วกว่าปัจจุบัน โดยไม่ต้องกังวลว่าจะขัดต่อพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ และระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ ขอทราบรายละเอียด ขอให้ตอบในราชกิจจานุเบกษา

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

วิโรจน์ ลักขณาอดิศร

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคประชาชน

แบบบัญชีรายชื่อ

คำตอบกระทู้ถามที่ ๖๘๖ ร.

ของ นายวิโรจน์ ลักขณาอดิศร สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคประชาชน แบบบัญชีรายชื่อ
เรื่อง ขอให้พิจารณาออกระเบียบกระทรวงการคลังจัดซื้อจัดจ้างในกรณีที่มีความจำเป็นเร่งด่วน
ต่อการระงับเหตุสาธารณภัยหรือภัยพิบัติ (Emergency Procurement procedure)

ท่านประธานที่เคารพ ข้าพเจ้า นายพิชัย ชุณหวิชัย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง
ขอตอบกระทู้ถามของท่านสมาชิกผู้มีความสนใจ ดังนี้

คำถามข้อ ๑ กระทรวงการคลังและกรมบัญชีกลาง จะใช้อำนาจตามมาตรา ๕๖
ของพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ ในการออกระเบียบ
กระทรวงการคลังจัดซื้อจัดจ้างในกรณีที่มีความจำเป็นเร่งด่วนต่อการระงับเหตุสาธารณภัยหรือภัยพิบัติ
(Emergency Procurement Procedure) เพื่อให้การจัดซื้อจัดจ้างครุภัณฑ์ วัสดุ และอุปกรณ์
ในการระงับเหตุสาธารณภัยหรือภัยพิบัติมีความรวดเร็วกว่าปัจจุบันหรือไม่ และมีกำหนดการแล้วเสร็จเมื่อใด
ขอทราบรายละเอียด

คำตอบข้อ ๑ กระทรวงการคลัง โดยกรมบัญชีกลาง ขอเรียนว่า ตามพระราชบัญญัติ
การจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๕๕ การจัดซื้อจัดจ้างพัสดุ
อาจกระทำได้โดยวิธี ดังต่อไปนี้ (๓) วิธีเฉพาะเจาะจง ได้แก่ การที่หน่วยงานของรัฐเชิญชวน
ผู้ประกอบการที่มีคุณสมบัติตรงตามเงื่อนไขที่หน่วยงานของรัฐกำหนดรายใดรายหนึ่งให้เข้ายื่นข้อเสนอ
หรือให้เข้ามาเจรจาต่อรองราคารวมทั้งการจัดซื้อจัดจ้างพัสดุกับผู้ประกอบการโดยตรงในวงเงินเล็กน้อย
ตามที่กำหนดในกฎกระทรวงที่ออกตามความในมาตรา ๙๖ วรรคสอง และมาตรา ๕๖ วรรคหนึ่ง
(๒) กรณีดังต่อไปนี้ ให้ใช้วิธีเฉพาะเจาะจง (ง) มีความจำเป็นต้องใช้พัสดุนั้นโดยฉุกเฉิน เนื่องจากเกิด
อุบัติเหตุหรือภัยธรรมชาติ หรือเกิดโรคติดต่ออันตรายตามกฎหมายว่าด้วยโรคติดต่อ และการจัดซื้อจัดจ้าง
โดยวิธีประกาศเชิญชวนทั่วไป หรือวิธีคัดเลือกอาจก่อให้เกิดความล่าช้าและอาจทำให้เกิดความเสียหาย
อย่างร้ายแรง ประกอบระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ
พ.ศ. ๒๕๖๐ ข้อ ๗๘ (๑) (ข) กรณีตามมาตรา ๕๖ วรรคหนึ่ง (๒) (ค) (ง) ให้เชิญผู้ประกอบการ
ที่มีอาชีพขายหรือรับจ้างนั้นโดยตรงมายื่นเสนอราคา หากเห็นว่าราคาที่เสนอนั้นยังสูงกว่าราคาในท้องถิ่น
หรือราคาที่ประมาณได้ หรือราคาที่คณะกรรมการเห็นสมควร ให้ต่อรองราคาลงเท่าที่จะทำได้
และกรณีที่มีการจัดซื้อจัดจ้างครั้งหนึ่งไม่เกิน ๕ แสนบาท หน่วยงานสามารถดำเนินการจัดซื้อจัดจ้าง
ตามนัยพระราชบัญญัติฯ มาตรา ๕๖ วรรคหนึ่ง (๒) (ข) การจัดซื้อจัดจ้างพัสดุที่มีการผลิต จำหน่าย
ก่อสร้าง ให้บริการทั่วไป และมีวงเงินในการจัดซื้อจัดจ้างครั้งหนึ่งไม่เกินวงเงินตามที่กำหนด
ในกฎกระทรวง ประกอบระเบียบฯ ข้อ ๗๙ วรรคหนึ่ง กรณีตามมาตรา ๕๖ วรรคหนึ่ง (๒) (ข)
ให้เจ้าหน้าที่เจรจาตกลงราคากับผู้ประกอบการที่มีอาชีพขายหรือรับจ้างนั้นโดยตรง แล้วให้หัวหน้าเจ้าหน้าที่
ซื้อหรือจ้างได้ภายในวงเงินที่ได้รับความเห็นชอบจากหัวหน้าหน่วยงานของรัฐ ตามข้อ ๒๔ และข้อ ๗๙

วรรคสอง การซื้อหรือจ้างตามวรรคหนึ่งกรณีที่มีความจำเป็นเร่งด่วนที่เกิดขึ้นโดยไม่อาจคาดหมายไว้ก่อน และไม่อาจดำเนินการตามปกติได้ทัน ให้เจ้าหน้าที่หรือผู้ที่รับผิดชอบในการปฏิบัติงานนั้นดำเนินการไปก่อนแล้วรีบรายงานขอความเห็นชอบต่อหัวหน้าหน่วยงานของรัฐ และเมื่อหัวหน้าหน่วยงานของรัฐให้ความเห็นชอบแล้ว ให้ถือว่ารายงานดังกล่าวเป็นหลักฐานการตรวจรับโดยอนุโลม ประกอบกับ กฎกระทรวงกำหนดกรณีการจัดซื้อจัดจ้างพัสดุโดยวิธีเฉพาะเจาะจง พ.ศ. ๒๕๖๑ ลงวันที่ ๓๐ มกราคม ๒๕๖๑ ข้อ ๒ ในการจัดซื้อจัดจ้างพัสดุดังต่อไปนี้ เป็นกรณีการจัดซื้อจัดจ้างพัสดุ โดยวิธีเฉพาะเจาะจง (๕) การจัดซื้อจัดจ้างพัสดุที่ต้องใช้พัสดุนั้นโดยฉุกเฉิน ซึ่งหากใช้วิธีประกาศเชิญชวนทั่วไป หรือวิธีคัดเลือกอาจก่อให้เกิดความล่าช้าและอาจทำให้เกิดความเสียหายแก่หน่วยงานของรัฐ หรือประโยชน์สาธารณะ ดังนั้น กรณีที่มีความจำเป็นเร่งด่วนต่อการระงับเหตุสาธารณภัยหรือภัยพิบัติ (Emergency Procurement Procedure) หน่วยงานของรัฐสามารถดำเนินการตามนัยข้างต้นต่อไปได้

คำถามข้อ ๒ ในกรณีที่กระทรวงการคลังและกรมบัญชีกลาง ยังไม่มีแผนที่จะออกระเบียบ กระทรวงการคลัง จัดซื้อจัดจ้างในกรณีที่มีความจำเป็นเร่งด่วนต่อการระงับเหตุสาธารณภัยหรือภัยพิบัติ (Emergency Procurement Procedure) เพื่อให้การจัดซื้อจัดจ้างครุภัณฑ์ วัสดุ และอุปกรณ์ ในการระงับเหตุสาธารณภัยหรือภัยพิบัตินั้น กระทรวงการคลังจะมีวิธีการใดที่จะทำให้กรุงเทพมหานคร และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่าง ๆ มีแนวทางในการปฏิบัติที่ชัดเจนในการจัดซื้อจัดจ้างครุภัณฑ์ วัสดุ และอุปกรณ์ในการระงับเหตุสาธารณภัยหรือภัยพิบัติให้มีความรวดเร็วกว่าปัจจุบัน โดยไม่ต้องกังวลว่าจะขัดต่อพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ และระเบียบ กระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ ขอทราบรายละเอียด

คำตอบข้อ ๒ กระทรวงการคลัง โดยกรมบัญชีกลาง ขอเรียนว่า กรณีนี้หน่วยงานของรัฐ สามารถดำเนินการตามพระราชบัญญัติฯ กฎกระทรวงฯ และระเบียบฯ ตามข้อ ๑ จึงไม่มีประเด็นที่กระทรวงการคลังและกรมบัญชีกลางจะต้องจัดทำแนวทางปฏิบัติเพิ่มเติมแต่อย่างใด